Sfântul Sinod își neagă propriul rol și misiunea în Biserica Ortodoxă Română

Probabil, multă lume se întreabă de ce Sfântul Sinod nu a luat nicio măsură în cazul slujirii sau a rugăciunii în comun a clericilor ortodocși cu ereticii și necreștinii, având în vedere faptul că în anul 2008 în urma împărtășirii mitropolitului Nicolae Corneanu la greco-catolici și a săvârșirii slujbei de sfințire a Aghiazmei Mari a episcopului Sofronie al Oradiei împreună cu pseudoepiscopul greco-catolic de Oradea, Virgil Bercea, a emis o Decizie cu privire la comportamentul sacramental și liturgic al clerului și credincioșilor ortodocși, aflată în vigoare până azi. Reformulând această întrebare într-o formă sintetică, ea ar suna așa: **De ce nu își respectă Sfântul Sinod propriile decizii?**

De bună seamă, putem spune fără să exagerăm, ținând cont și de evenimentele ulterioare, că cele două acte necanonice săvârșite de cei doi ierarhi, mitropolitul Nicolae Corneanu al Banatului și episcopul Sofronie Drincec al Oradiei, **au fost acte premeditate, menite să testeze reacția pliromei ortodoxe față de astfel de manifestări**, girate de Patriarhul României, Preafericitul Daniel, care încă de pe vremea când era mitropolit al Moldovei a îngăduit unor clerici papistași să slujească în biserica mare a Mănăstirii Sihăstria, însă datorită opoziției câtorva viețuitori, slujba respectivă s-a oficiat în cele din urmă în trapeza mănăstirii.

Atitudini premergătoare deciziei Sfântului Sinod

În vara anului 2008, atât presa bisericească, cât și cea laică semnalau puternice luări de poziție ale unor duhovnici români, mănăstiri, parohii, ale Sfintei Chinotite şi ale unor părinți români viețuitori în Muntele Athos, ale Patriarhiei Moscovei și a numerose asociații reprezentând laicatul ortodox, prin care se solicita Sfântului Sinod pedepsirea celor doi ierarhi. Trebuie să menționăm și că au fost și poziții de susținere a celor doi, venite în special din partea papistaşilor sau a greco-

catolicilor ori a unor intelectuali români necunoscători sau nefamiliarizaţi îndeajuns cu dogmele şi Canoanele Bisericii Ortodoxe.

Una dintre vocile sonore, care a luat atitudine faţă de faptele celor doi ierarhi a fost Părintele Justin Pârvu, "Duhovnicul Neamului", care a trimis Patriarhului României o scrisoare, datată 1 iunie 2008, în care printre altele sublinia:

> *...Vă rugăm, pentru sângele atâtor mucenici şi martiri ai neamului nostru, vărsat pentru apărarea credinţei şi a acestui neam, să luaţi atitudinea necesară, ca acest episcop să fie pedepsit, nu după părerea mea, ci în conformitate cu canoanele şi predania Sfinţilor noştri Părinţi, spre pocăinţă şi îndreptare şi spre lauda sfintei noastre Biserici. În puterea Sinodului pe care îl păstoriţi stă să nu lase să se sfărâme unitatea Bisericii noastre", iar câteva zile mai târziu, în 28 iunie, întru-un interviu acordat ziaristului Victor Roncea, publicat abia în 6 aprilie 2010, avertiza: "De nu ne vom păzi Ortodoxia, ne vom pierde şi neamul.*

De asemenea, o voce răsunătoare a fost şi cea a părintelui Arsenie Papacioc, un alt mare duhovnic al neamului românesc, care s-a exprimat extrem de tranşant:

> *Gestul Mitropolitului Nicolae Corneanu nu este necontrolat, ci este **demonstrativ**. Mă exprim şi ceva mai mult: **nici măcar nu recunoaşte**, după ce a fost fotografiat, de unde se vede că el însuşi se consideră vinovat. **Consider că este o batjocură ceea ce a făcut mitropolitul Nicolae Corneanu!** Habar nu are că este ortodox! A fost comunist – şi nu orice fel de comunist, ci unul vândut comuniştilor! Este şi rămâne o căpetenie comunistă. Referitor la apostazia sa, am primit veşti şi din Grecia. Grecii aştia, domnule, le ştiu pe toate, sunt foarte atenţi. Sinodul BOR însă nu a dat niciun răspuns; Sinodul nostru tace. Ar fi cazul să se trezească şi să ia o măsura! (...) Personal, îl consider **un alintat**, nici măcar un copil – pentru că unui copil îi poţi găsi o scuză. (...) Sinodul trebuie să ia o măsură, dar, din păcate, Sinodul nostru doarme. Mă aştept totuşi să aibă o reacţie fermă, înţeleaptă. Până la urmă, oricum adevărul va birui, iar sinodalii, care acum se tem să ia o măsură, vor rămâne nişte laşi, de nicăieri. **Mitropolitul Corneanu oricum, demult era cunoscut pentru abaterile sale bisericești:** făcea Liturghie după Liturghie, pentru copii, în aceeaşi Biserică, la fel ca şi catolicii; schimba doar Masa; caraghios, nu? Greşeli de genul acesta Sfinţia Sa are foarte multe, însă pe parcursul anilor s-a tot tolerat. Şi-acum nici măcar nu-şi recunoaşte greşeala,*

deşi a fost fotografiat! ***Un alintat****…*

Extrem de edificatoare a fost şi atitudinea Stareţului Ştefan Nuţescu, de la Schitul Lacul, Sfântul Munte Ahtos. La întrebarea "Şi totuși, nu ar putea fi iertaţi de Sfântul Sinod, dacă şi-ar mărturisi greşeala, manifestand regretul?", adresată de ziaristul Victor Roncea, părintele Ştefan a răspuns într-un mod patristric, dând dovadă pe tot parcursul interviului de o foarte bună cunoaştere a învăţăturii de credinţă ortodoxe şi a Sfintelor Canoane, precum şi a modului de aplicare a acestora.

> *Dacă se pocăiesc cu sinceritate, atunci pot fi reprimiţi în comuniunea Bisericii, dar episcopi nu vor mai putea fi. Canoanele sunt suficient de clare când afirmă: "Să se caterisească". Nu spun, de pildă: dacă se vor pocăi, atunci să fie puşi înapoi în treapta de episcop, cum se întâmplă în cazul altor păcate mai uşoare. În istoria Bisericii nu puţine sunt cazurile de caterisire a unor clerici şi chiar a unor ierarhi. De multe ori, au fost depuşi pentru greșeli cu mult mai uşoare, pentru că au făcut sminteală celor mai mici. Măsura s-a luat totdeauna din dragoste faţă de Hristos şi de Biserică, pentru a păstra neprihnită credinţa spre mântuirea poporului. Vedeți? Înfricoşător este şi păcatul smintelii. Eu nu am căderea să dau un verdict. Există Sfântul Sinod care are la dispoziţie Sfintele Canoane, dreptarul Bisericii lui Hristos. Totuşi vă mărturisesc că m-a cutremurat lipsa oricărei urme de pocăinţă a mitropolitului pentru gestul apostat făcut. Cu frică de Dumnezeu mă întreb unde ar putea să ajungă, dacă nu este oprit la timp.*

O decizie formală

Atitudinile mai sus menţionate au exercitat o presiune uriașă asupra Sfântului Sinod, care, în cele din urmă, s-a întrunit în şedinţă de lucru în zilele de 8-9 iulie 2008, pentru a găsi o formulă de compromis prin care să eludeze aplicarea Sfintelor Canoane şi să-i scape nepedepsiţi pe cei doi făptuitori.

Deşi pentru obţinerea iertării ar fi fost nevoie de pocăinţă publică şi de un anumit canon, nu a fost vorba de aşa ceva, ci, cu totul surprinzător, comunicatul de presă

al Patriarhiei menţiona sfidător: “Sfântul Sinod a dezaprobat gesturile necanonice ale celor doi ierarhi, care au produs tulburare în Biserică. Apoi, Sfântul Sinod a luat act de regretul și pocăința acestora, pe care le-a primit ca prim semn de îndreptare”.

În mod normal, în orice instituţie laică când angajaţii ei se abat de la legile şi regulamentele de organizare şi funcţionare, se iau măsuri menite să îndrepte situaţia. În Biserică se impune cu atât mai mult luarea de măsuri în cazul abaterilor de la Sfintele Canoane cu cât este în joc mântuirea atât a celui ce a greşit, cât şi a celor ce-i urmează, aici fiind vorba de ierarhi care aveau în ascultare faţă de ei preoţi, monahi şi monahii, credincioşi şi credincioase şi chiar episcopi, în cazul mitropolitului Nicolae.

Or, în realitate, aceste derapaje nu numai că nu au fost pedepsite, ci au fost recompensate, mai întâi prin permisiunea de a rămâne în scaunele lor episcopale, iar în cazul episcopului Sofronie prin **nominalizarea în anul 2014 pentru scaunul de Arhiepiscop al Timişoarei şi Mitropolit al Banatului**, după trecerea la cele veşnice a mitropolitului Nicolae, manevră care n-a reuşit în cele din urmă, fiind dejucată în mod magistral de membrii Adunării eparhiale, care au propus propriul candidat, în persoana Episcopului de Covasna şi Harghita, Ioan Selejan, votat şi ales de Sfântul Sinod ca noul mitropolit al Banatului.

Pentru a mulţumi oarecum şi pe cei ce au cerut sancţiuni pentru cei doi ierarhi şi pentru a da impresia că Sfântul Sinod este interesat să oprească definitiv astfel de manifestări, s-au stipulat următoarele: “În legătură cu comportamentul sacramental și liturgic al ierarhilor, preoților, diaconilor, monahilor, monahiilor și credincioșilor mireni ai Bisericii Ortodoxe Române în relație cu alte culte, pe temeiul Sfintelor Canoane și al învățăturii de credință ortodoxă, Sfântul Sinod a hotărât că nu este îngăduit niciunui ierarh, preot, diacon, monah, monahie sau credincios mirean din Biserica Ortodoxă Română să se împărtășească euharistic în altă Biserică creștină. De asemenea, nu este îngăduit niciunui cleric ortodox să concelebreze Sfintele Taine și Ierurgii cu slujitori ai altor culte”.

Este limpede acum pentru oricine că ultimile evenimente ecumeniste în care au fost implicaţi patriarhul Daniel, mitropolitul Teofan, episcopul Sofronie, probabil şi alţi ierarhi, contravin în totalitate nu numai Sfintelor Canoane, ci şi acestor prevederi semnate şi asumate de către toţi membrii Sfântului Sinod sub pedeapsa depunerii din treaptă sau a caterisirii, aşa cum chiar ei înşişi au hotărât: “Cei ce

nu se supun acestei hotărâri pierd comuniunea cu Biserica Ortodoxă și, în consecință, vor suporta sancțiuni canonice corespunzătoare stării pe care o ocupă în Biserică: depunerea din treaptă sau caterisirea, în cazul clericilor, și oprirea de la împărtășanie a credincioșilor mireni”.

> *Patriarhul Daniel a binecuvântat în comun cu ereticii greco-catolici Monumentul Unirii de la Alba-Iulia*

> *“Prințul Bisericii”, mitropolitul Teofan, încurajat să participe la împlinirea idealului religios al mozaismului*

Această ultimă parte din Decizia Sfântului Sinod a stârnit mari nedumeriri, întrucât, pe de o parte, îi exonera pe cei doi ierarhi de vreo pedeapsă, iar, pe de altă parte, instituia pentru aceleaşi fapte pedeapsa pentru alții care ar fi făcut același lucru, lăsând să se înţeleagă că unii sunt deasupra canoanelor, iar alţii nu, cum a subliniat la acea vreme teologul Radu Preda:

> *Dacă această decizie a Sinodului se bazează pe nişte canoane care nu sunt emise de Sinodul BOR pe data de 9 iulie, ci sunt bine mersi vechi de câteva sute de ani, atunci cum se explică această combinaţie, după părerea mea aiuritoare, de principii; pe de o parte îngăduinţă faţă de gesturi declarate negru pe alb ca fiind necanonice, iar pe de altă parte, instituirea cu data de 9 iulie a pedepselor care vor fi aplicate celor care vor face exact ca cei doi ierarhi, care în aceeaşi zi scapă, ca să zic aşa neacademic, “basma curată”. Deci, e un şpagat logico-canonic de mare rafinament, am putea spune, numai că e un rafinament păgubos pentru că el nu face altceva decât să arate dilema în care s-a aflat Sinodul şi la care nu a găsit alt răspuns decât să ne ofere o altă dilemă, care ar putea să sune în felul următor: dacă în faţa legii toţi cetăţenii sunt egali, mai puţin domnii Mitrea şi Năstase din Parlament, iată că şi pentru Sinodul Bisericii noastre toţi trebuie să respectăm canoanele, mai puţin Mitropolitul Nicolae şi Episcopul Sofronie.*

Deşi evenimente asemănătoare prin care Sfintele Canoane au fost desconsiderate s-au mai întâmplat, Sfântul Sinod, autoritatea cea mai înaltă în Biserica Ortodoxă Română, nu a luat nicio măsură, dezicându-se *in corpore* nu numai de o Decizie a

cărei importanţă este mult mai mică decât canoanele, ci şi de înseşi Sfintele Canoane, dar şi de rolul său de garant al respectării şi aplicării acestora în viaţa Bisericii. Din aceasta rezultă că această Decizie a avut un rol pur formalist menită să liniştească spiritele şi să ne amăgească că aşa ceva nu se va mai întâmpla niciodată, menită să făţărească mai degraba dreapta credinţă decât să o întărească.

Dilema situaţiei create

Cunoscând toate acestea, constatăm că ne aflăm într-o mare dilemă: **devreme ce într-un fel sau altul toţi ierarhii români sunt ecumenişti, iar pe deasupra patriarhul Daniel deţine controlul total asupra sinodalilor (cel puţin în aparenţă), cine să-i caterisească pe ierarhii responsabili de astfel de fapte?**

Este imperios necesar să mărturisim că cei ce am întrerupt pomenirea ierarhilor noştri la sfintele slujbe nu am cerut niciodată caterisirea celor ce s-au abătut de la dreapta credinţă, ci doar pocăinţa şi îndreptarea lor, înainte de a fi organizat cândva un sinod care să clarifice situaţia canonică a acestora. Noi ne-am rezumat şi trebuie să ne rezumăm doar la ceea ce ne permit Sfintele Canoane în astfel de situaţii.

Se pare că ierarhii noştrii nu dau semne de îndreptare, ci mai degrabă de înaintare pe calea ereziei, deoarece se bizuie pe ei înşişi, pe puterea pe care le-o conferă statutul de episcop, pe sprijinul statului laic secularizat şi pe degringolada existentă în momentul de faţă în Ortodoxia universală, generată de deciziile patriarhului ecumenic Bartolomeu, decizii care, dacă nu se vor tempera, vor crea o schismă de proporţii nebănuite în întreaga Biserică Ortodoxă.

> *Ce va face BORu după ce PE a oferit autocefalie grupărilor schismatice ucrainene?*

Cu tot respectul şi consideraţia cuvenite, le amintim ierarhilor noştri că în toată această ecuaţie ecumenistă au ignorat pronia divină și pe Dumnezeu Însuși,

Singurul care are puterea să îndrepte situaţia din Biserică prin crearea condiţiilor necesare întrunirii unui sinod panortodox sau ecumenic, care să condamne ecumenismul, pseudosinodul din Creta şi pe susţinătorii şi promotorii acestora, în cazul în care nu se vor lepăda de toate acestea. Au fost mari patriarhi ai Constantinopolului, care se bucurau de sprijinul necondiţionat al bazileilor bizantini, dar care au fost smulşi prin anatemă din trupul lui Hristos, Sfânta Biserică, a căror nume s-au umplut de ruşine şi ocară, ocupându-şi locul pe care îl merită în lada de gunoi a istoriei. **Să nu fie aceasta pentru vreunul din arhierii români!**

O nedumerire şi mai multe răspunsuri posibile

Din cele relatate până aici se poate concluziona că, în vara anului 2008, poporul român ortodox se afla într-o puternică frământare şi clocotire, cuprins de "neliniştea cea bună", dornic să păstreze neştirbit tezaurul dreptei credinţe şi să fie pedepsiţi cei ce, prin atitudinea lor, neglijează şi compromit această sfântă şi nepreţuită comoară. Văzând atâta "nor de mărturii" este firesc să ne întrebăm astăzi, în contextul evenimentelor ecumeniste post-Creta, tot mai accentuate, în care sunt implicați ierarhi de cel mai înalt rang din Biserica Ortodoxă Română, **unde sunt acele voci care s-au sensibilizat atunci, în anul 2008, când doar doi ierarhi au încălcat în modul cel mai evident canoanele Bisericii**, **şi nu se sensibilizează deloc acum când nu doar doi, ci tot Sfântul Sinod a apostaziat de la dreapta credinţă fie prin semnătură proprie în Creta, fie prin compromis tacit aici în ţară, girând astfel pentru toate abaterile doctrinare şi canonice ale confraţilor lor?**

Încercăm un posibil răspuns, care nu are pretenţia de a fi exhaustiv. Întâi de toate, cei doi mari duhovnici, părintele Justin Pârvu şi părintele Arsenie Papacioc au trecut la cele veşnice, de asemenea şi mitropolitul Bartolomeu Anania, singurul ierarh care a rămas consecvent cu sine însuşi, votând pentru pedepsirea mitropolitului Nicolae şi a episcopului Sofronie, dar ne rămân totuşi cuvintele lor consemnate în cărţi, reviste, interviuri audio-video sau transmise pe cale orală de la un fiu duhovnicesc la altul, şi la care putem apela ori de câte ori simţim nevoia.

Observăm însă, cu mare tristeţe, că celorlaţi, cu mici excepţii, le-a cam amuţit

graiul, invocând diferite pretexte pentru a se disculpa: fie că nu e treaba lor, fie că încă nu este momentul. Mai degrabă pare a fi vorba de o tocire a conştiinţei lor veghetoare din cauza obişnuinţei cu astfel de manifestări, precum şi a faptului că nu au luat la timpul potrivit atitudinea corespunzătoare împotriva ereziei ecumeniste, care a reuşit să inhibe în foarte mulţi sistemul autoimunitar de conservare şi apărare a Ortodoxiei, pervertindu-le cugetul şi întunecându-le mintea, astfel încât să nu mai poată deosebi binele de rău, adevărul de minciună, lumina de întuneric, dreapta credinţă de erezie. Poate fi vorba şi de frica de repercusiunile ierarhilor, care, într-adevăr, nu sunt blânde şi nici puţine, sau nepăsare, necunoaştere ori chiar laşitate.

> *Celor care spun că nu este încă momentul întreruperii pomenirii: Mărturisiți măcar public că respingeți ecumenismul și minciunosinodul din Creta!*

Cutremurătoare este însă şi lipsa totală de reacţie a corpului profesoral teologic universitar, care nu are nicio intervenţie publică cunoscută prin care să combată erezia ecumenistă şi conslujirea sau rugăciunea în comun cu ereticii sau necreştinii.

> *Ortodocșii nepomenitori, susținători ai „Rezoluției din ianuarie 2018”: cine suntem și cum luptăm contra ecumenismului*

Dacă în iulie 2008 s-ar fi luat măsurile prevăzute de canoane, probabil situaţia în privinţa ecumenismului în Biserica Ortodoxă Română ar fi arătat altfel. Poate atunci, ierarhii prezenţi la minciunosinodul din Creta ar fi luptat până la capăt pentru poziţia ortodoxă cu care au fost mandataţi de sinodul de la Bucureşti, iar în cazul în care nu ar fi fost luaţi în considerare, nu ar fi semnat documentele, ar fi venit acasă cu fruntea sus şi cu conştiinţa curată, iar azi nu am mai fi avut preoţi caterisiţi pentru atitudinea lor ortodoxă şi nici maici bătute şi izgonite din mănăstirile lor şi nici tulburare peste tulburare.

Şi toate acestea pentru că atunci în 2008, ierarhii nu au avut curajul să aplice Sfintele Canoane, cum nu le vor aplica nici pe mai departe, indiferent cine şi de câte ori le vor fi încălcat dintre episcopi, mitropoliţi sau chiar patriarh. În schimb, vor fi aplicate abuziv şi discreţionar împotriva oricărui preot sau monah ori

monahie, dacă vor îndrăzni să se opună ereziei ecumenismului propovăduită “cu capul descoperit” de către vreunul dintre ierarhii Bisericii Ortodoxe Române, prin întreruperea pomenirii şi a comuniunii cu aceştia.

Nota editorului Mihai-Silviu Chirilă:

O întrebare și o încercare de răspuns sugerate de această excelentă analiză a situației Bisericii Ortodoxe Române.

1. Decizia Patriarhiei Române din 2008 cuprinde în sine germenele acceptării documentelor ecumeniste din Creta din 2016, deoarece interzice ierarhilor, clerului, poporului “să se împărtășească euharistic în altă Biserică creștină”. Mai există vreo îndoială că atunci când au semnat documentul *Relațiile Bisericii Ortodoxe cu ansamblul lumii creștine* ierarhii români au acceptat existența “altor biserici creștine”, de vreme ce în această decizie cu valoare de lege bisericească Sfântul Sinod recunoaște existența “altor Biserici creștine”? Decizia în sine este o pervertire a Sfintelor Canoane, **deoarece canoanele nu interzic împărtășirea euharistică “la alte Biserici creștine”, ci la erezii și schisme, întrucât pentru Sfintele Canoane „altă Biserică creștină” înseamnă exclusiv o altă Biserică Ortodoxă locală, nu o erezie care se află în afara Bisericii creștine**. De ce ar trebui să fie interzisă împărtășirea la altă Biserică creștină, dacă este cu adevărat Biserică și este creștină? Iar dacă nu este nici Biserică, nici creștină (adică ortodoxă), de ce să o numești astfel, uzurpând denumirea Bisericii adevărate a lui Hristos și să nu o numești așa cum o numesc Sfintele Canoane care interzic împreună împărtășirea cu ereticii, cu schismaticii și cu adunările lor?

2. **Decizia Sfântului Sinod din 2008 de a interzice doar**

intercomuniunea și împreună-slujirea cu ereticii, dar nu și rugăciunile din săptămâna ecumenică de rugăciune sau participarea la dialogurile ecumeniste a trasat o linie de demarcație falsă, care a rămas în mintea ortodocșilor români sub denumirea de "potirul comun", marota invocată de toți cei ce refuză să ia atitudine contra ecumenismului și a sinodului ecumenist din Creta, deoarece, chipurile, nu s-ar fi ajuns la "potirul comun", adică nu s-au împlinit condițiile trasate fals de Sfântul Sinod în 2008 de încălcare a Sfintelor Canoane și de comuniune cu ereticii. Este un posibil răspuns la întrebarea foarte bună a autorului articolului referitor la vocea care s-a stins a celor care au condamnat cu vehemență pe cei doi ierarhi ecumeniști